No. 77. DINGSDAG 2 JULIJ. 1861.

ACHT EN DERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30, buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentien is van een tot vijf regels ƒ 1.00, en voor elken regel meer ƒ »-15, behalve ƒ »-35 zegelregt.

Bij deze Courant wordt een Bijblad gratis uitgegeven.

SLUITING DER DRENTHSCHE HOOFDVAART.

GEDEPUTEERDE STATEN der provincie Drenthe:

Brengen door deze ter algemeene kennis, dat, tot herstelling der VEENESCHUTSLUIS, de DRENTHSCHE HOOFDVAART van en met **Maandag den twee en twintigsten Julij eerstkomende**, gedurende den tijd van **VEERTIEN DAGEN**, voor de Scheepvaart zal zijn gesloten.

Zullende de juiste tijd van de weder-openstelling nader worden bekend gemaakt.

Assen den 26 Junij 1861.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK, Voorzitter.
W. H. HOFSTEDE, Griffier.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

2 Julij.

Welk een gezegend Land is Nederland!

Terwijl in Frankrijk de Wetgevende Magt niet zegt, wat zij gaarne zeggen wilde, uit vrees voor den Keizer en om niet uit het collegie te worden geveldwachterd — terwijl in Rusland en Polen de een te veel vrijheid verkreeg en de andere niet genoeg — terwijl de liberale Pruissische Volksvertegenwoordigers niet onduidelijk te kennen geven, dat Koning *Wilhelm* te kleine, en de oud Pruissische partij Z M zeer verstaanbaar doet gevoelen, dat hij te groote passen maakt op den weg des vooruitgangs — terwijl de Oostenrijksche Vertegenwoordiging een volmaakt Babel is en die van vele Duitsche Staatjes met hare Souvereintjes brommen en haspelen, onder dat alles zitten onze Afgevaardigden ter Tweede Kamer kalm en rustig bij elkander en praten er, onder meer, ook over, of men weer voor ettelijke millioenen gulden schuld zal delgen en kan het deksel van de schatkist niet digt, van wege den berg van geld, die wacht, om de rekeningen te betalen van land en rails en locomotieven voor de Staats-spoorwegen die — daar komen zullen, onder dit alles komen onze Provinciale Staten bijeen en behandelen met schier onverbrekelijke bedaardheid de zaken van Provincien en gemeenten.

Terwijl elders alles in rep en roer is, de Warschauers geen zwart verlakte laarsjes met witte kousen mogen dragen — Franschen, die lust hebben aan een mandaat van Volksvertegenwoordiger, bedreigd worden met verlies van ambtelijk tractement — de Amerikanen de hemdsmouwen opstroopen, om elkander broederschap te doen voelen, is in Nederland feest op feest en heeft men er werk om gezond te blijven van wege 't pleizier.

Maar — gaan wij over de grenzen!

„Zoolang de *belangen*, die mijne troepen te Rome hebben geroepen, niet door genoegzame waarborgen zijn bevestigd, blijven zij daar.” — zegt Keizer *Napoleon* door de *Moniteur*.

Welke belangen? „vraagt elk nadenkend lezer, en niemand antwoordt op die vraag”

De Keizer zeide meer, maar door den *Constitutionnel*, alzoo *onderhandsch*, namelijk dit: „de vraag blijft nu over: „hoe kan het bestaan van het Koningrijk Itali zamengaan met de onafhankelijkheid van het Pausdom?”

Kan dit niet, zooals de revolutionnairen beweren, dat zou een groot ongeluk zijn voor Italie, en 't werk, nu tot stand gebragt, niet van duur zijn. Wij gelooven voor beiden aan eene goede toekomst, als zij in eendragt le en en dat zullen zij, als Koning *Victor Emmanuel* nooit vergeet, dat hij *Catholiek* — de Paus, dat hij een *Italiaan* is

Maar de Koning zal hierop antwoorden: „ik kan en blijf Catholiek, ook als de Paus geen wereldlijke kroon meer draagt.”

De stembus geraakt in Frankrijk in 't vergeet-boek, althans in de steden.

Bij de verkiezing der Departements-Staten bleven te Lyon 19,000 van de 31,000 en te Marseille 34,500 van de 49,000 stemgeregtigden te huis.

Op het platte land ging het beter, omdat de burgemeesters en veldwachters aldaar hun veel vermogenden invloed gebruikten en de kiezers naar de bus lokten en dreven.

De Parijsche ex-Nabob *Mires* staat thans voor de regtbank en gaf eerst nog een geschrift uit over zijn leven en werken, hoofdzakelijk ten dienste van zijne regters.

Hij wijt zijn ongeluk ook aan de vooroordeelen, die er dikwijls tegen de Israelieten bestaan, vooral als zij rijk zijn, en gewaagt van een discours, dat hij over deze opmerking had met Kardinaal *Antonelli*.

Tegen dezen had hij dan ook gezegd: „nu en dan een *Mortara* zaakje en het vooroordeel tegen de Israelieten zou verdwijnen”

Mires had welligt, in dit opzigt, geen ongelijk, maar hoe is het toch met *Mortara?*

Wij hooren niets van dit knaapje en evenmin van zijne ouders.

Of meenen deze, dan hun zoon vrij wordt, als de Sardiniërs binnen Rome komen?

Achten zij *zwijgen* thans beter dan *klagen?*

Of is de knaap voor Rome gewonnen?

De Familie-*Mortara* heeft zooveel belangstelling in Europa ondervonden, dat zij wel iets van het kind mogt openbaar maken.

Ook beweert *de Mires* die in de gevangenis niet veel bescheidenheid heeft aangeleerd, dat hij het eigenlijk is, die Sebastopol veroverd heeft, „want”, zegt hij, „het eerste kanonschot was nog niet gevallen en toen reeds voorzag men Rusland's val.

„Waarom?

„Frankrijks Keizer had crediet en de Czaar — niet!”

Dat hij (*Mirès*) *Napoleon* dat crediet bezorgde, begrijpt niemand, behalve *Mires*

In plaats van hem in eene gevangenis-cel te plaatsen, had *Mires* alzoo aanspraak op een hotel en den titel van Hertog van Sebastopol!

Maar — ondank is 's werels loon.

Garribaldi's voordragt tot wapening der Natie, zooals zij door eene commissie van de Kamer in overleg met de Regering gewijzigd was, strekt tot vorming eener mobile burgerwacht of mobile schutterij, bestaande uit 130 tot 140,000 man vrijwilligers of dienstpligtigen, en bestemd, om in oorlogstijd de vestingen te bezetten, convooijen te geleiden en andere diensten van dien aard te doen, opdat de reguliere landmagt (wier sterkte in den regel 300,000 man moet bedragen, geheel voor de dienst te velde kunne worden gebezigd. In vredestijd zal de mobile schutterij telken jare gedurende hoogstens dertig dagen in de behandeling der wapenen en in het manoeuvreren worden geoefend, terwijl hare kaders terstond na de uitvaardiging der wet zullen worden gevormd, waarvoor bij eene van hare bepalingen eene som van 30 millioen francs ter beschikking van den Minister van Oorlog wordt gesteld.

Aan de linkerzijde der vergadering werd de alzoo gewijzigde voordragt niet liberaal genoeg, noch revolutionair genoeg geacht, en van dien kant werden verscheiden van hare bepalingen bestreden. De heer *Depretis*, het hoofd der linker zijde, stelde voor, te bepalen, dat de mobile schutterij uit de weerbare personen van 18 tot 40jarigen ouderdom, die niet reeds uit anderen hoofde krijgsdienst doen, zou bestaan, onverschillig of zij belasting betalen of niet, terwijl de voordragt de ingezetenen van 21 tot 35jarigen ouderdom, welke in de directe belastingen zijn aangeslagen, tot de dienst bij de mobile schutterij verpligtte. De heer *Depretis* zeide, dat de Regering en de commissie de ongegoede volk-klasse van de verdedigers des Vaderlands wilde uitsluiten, en verklaarde zich heftig tegen dat denkbeeld, als zijnde eene verongelijking en beleediging voor het volk. Hierop werd geantwoord, dat de voordragt aan een ieder vrij liet als vrijwilliger in de mobile schutterij te treden, en alzoo niemand uitsloot, maar alleen aan de gegoede klassen de stellige verpligting oplegde, om op die wijze den lande te dienen, en dat alzoo de voordragt veel meer democratisch gezind was dan het amendement Het voorstel van den heer *Depretis* is met 191 tegen 62 stemmen verworpen.

Het Koningrijk Napels wordt steeds in onrust gehouden door lieden, die een afschuw hebben van het paradijswoord: „gij zult brood eten in 't zweet uws aanschijns!”

„Zend mij *zestig* bataillons linietroepen!” schreef 's Konings Stedehouder naar Turijn, „of ik verlaat mijn post!”

Men verzekert, dat onmiddelijk 20 bataillons op marsch gaan en gevolgd zullen worden door 40 bataillons nationale gardes.

De heer San *Martino*, de Stedehouder, heeft regt op die vraag. Tijdens *Franciscus* II op den troon zat, bestond het staande leger uit 80,000 man, behalve 12,000 *gendarmes* en in 't jaar dat zijn val voorafging, telde het leger 112 000 man.

Voor 't onderwijs had de ex-Koning niet zoo veel zorg.

Van de 3094 gemeenten waren er 1084 zonder *school* en van ieder duizendtal kinderen kreeg er één onderwijs. „Dit is genoeg, zei de geestelijkheid, om te leeren blindelings gehoorzaam te zijn aan *mijn* wil.”

Op het budget werd 's jaarlijks ruim 2 ton gouds uitgetrokken voor het openbaar lager onderwijs.

En voor w e l k onderwijs!

De onderwijzers hadden als tractement gemiddeld ƒ 40 per jaar, n¹. de knapsten. Er waren ook, die 3½ stuiver ontvingen in de maand!

De stad Turijn besteedt alleen voor 't onderwijs zooveel, als het Koningrijk Napels.

Terwijl *Pius* XI in groote benieuwdheid verkeert tegen over de bevolking van Rome, die zelfs de bustes van een groot getal Pausen driekleurige gordels omhing, schrijft hij aan den Czaar:

„Mijn voorganger, *Gregorius* XVI, heeft aan Hr. Ms. Vader de verschrikkelijke Godsoordeelan in herinnering gebragt, ter gelegenheid van de onophoudelijke vervolgingen tegen de Catholieke Kerk in het Russische Rijk, en van het vergieten van het bloed der weerlooze Catholicken te Warschau; ik kan slechts hetzelfde doen ten aanzien van den doorluchtigen zoon van Keizer *Nikolaas*.”

Wilt gij gelooven, lezers dat hij zoo schreef, 't is ons wel, maar wij gelooven het niet.

Heeft Keizer *Frans Jozeff* het Hongaarsche adres reeds aangenomen?

De telegraaf zegt het.

Maar, luidens andere berigten, zit men te Pesth nog te wachten op het antwoord des Keizers op de vraag: „zult gij de deputatie, die ons antwoord brengt, ontvangen, *allerdoorluchtigste Heer!*”

Zeker is het, dat dagen achter elkanderen te Weenen Ministerraad werd gehouden, ten einde een besluit te nemen aangaande de vraag: „zal de Keizer het Hongaarsche adres aannemen?”

Inderdaad, die vraag is eene ernstige overweging wel waard. De *eer* van het Keizers-huis verbiedt het bijkans — het *belang* der Dynastie eischt het.

De Keizer schijnt te begrijpen, dat hij, bij weigering, groot spel speelt en een Monarch, die gaarne eene Kroon, hoe die ook knelt, waagt, is een witte raaf.

Te Pesth is in de R. Catholieke hoofdkerk een lijkdienst gevierd ter gedachtenis van *Cavour*, en wel door priesters, die tevens leden zijn van den landdag.

Het publiek, dat in grooten getale was opgekomen, bad tevens, doch natuurlijk stil, voor het leven van Koning *Victor Emmanuel*.

Men ziet het, de politie kan niet *alles* verbieden

De Oostenrijksche Regering vervolgt den gemeenteraad van Pesth ter zake van een adres, door dezen aan den Landdag gezonden, waarin te kort werd gedaan aan de regten van den Souverein, en gaf door den *Koninklijken* Commissaris van die vervolging aan den Raad kennis.

't Antwoord was: „wij kunnen den Commissaris, 't zij hij zich Koninklijk of Keizerlijk noemt, geen regterlijk of staatkundig gezag toe, wij protesteren tegen de bevoegdheid, die hij zich aanmatigt, en komt hij in den raad, dan gaan wij naar huis.

Daarop zond zij — in een nieuw adres aan den Landdag, eene klagte over de willekeurige en onwettige handelingen der Oostenrijksche Regering.

En zulke menschen zouden met elkander als vrienden op en neêr gaan!

De beroemde R. Catholieke schrijver *de Montalembert* was te Pesth, toen de lijkdienst voor *Cavour* plaats had.

Toen de kerk uit was, bevond zich *de Montalembert* reeds buiten de poort, op weg naar Parijs.

Waar het Volk een vrijheidsman zóó vereert — zal hij gedacht hebben — is het gedaan met het bevel: „geloof wat ik *wil* en — zwijg!”

Kossuth en *Klapka* zijn weder te Turyn geweest.

De een is een meester met de tong, de andere hanteert met talent het zwaard, en beide zijn gezworen vijanden van Rome en Oostenrijk.

Koningin *Victoria* had verlangst naar de kinderen en dientengevolge begaf de Kroonprins van Pruissen zich met *Alice* naar Londen.

't Is te wenschen dat de achtingswaardige Koningin, die sedert den dood harer moeder, de Hertogin van Kent, die, zooals nog altijd wordt beweerd, voor haar dood tot de R. Catholieke Kerk is overgegaan, zeer stil en droefgeestig schijnt, weer levenslust verkrijge. Volgens sommigen zou ook zij godsdienstige bekommeringen hebben, doch anderen verzekeren, dat de overgang hare moeder tot de R. Catholieke Kerk, haar zeer heeft gegriefd.

Hoe 't zij, volmaakt wèl is *Victoria* niet.

Koning *Leopold* van Belgie is — zegt men — zeer geschokt uit Londen teruggekomen. Hij schijnt de toestand van Koningin *Victoria* bedenkelijk te vinden.

Lord *Shaftesbury*, de groote ijveraar voor het Protestantismus, wil hulde brengen aan *Cavour* en daartoe ter eere van dien Staatsman te Londen een standbeeld oprigten.

Hij rekent daarbij op de ondersteuning van *Palmerston* en *Russell*.

De Engelschen hebben de stad Porto Novo in het gebied van den ellendigen menschenslagter, Koning *Dahomey*, door 7 oorlogschepen beschoten en vernield.

Moge dit een begin zijn van het einde der menschenjagt

en van den menschenhandel, waardoor die [illegible] rijk wordt en waarin hij zooveel genoegen vindt!

De Beijersche Kamer heeft een wets ontwerp, waarvan de blijde inhoud was: *algemeene amnestie*, verworpen, en dat wel met eene aanzienlijke meerderheid!

Voor haar is dus de tijd nog niet gekomen, om landslieden, die zich aan de wet vergrepen, maar er lang en zwaar voor boetten, de hand toe te steken en te zeggen: komt terug, gij hebt niet goed gedaan, maar eeuwig willen wij niet haten. Laat het verleden u steeds tot eene waarschuwing zijn, en woont weder te midden van ons!"

Wie weet hoe spoedig zij zouden wenschen, dat anderen ten hunnen aanzien, de gouden spreuk huldigden: "vergeeft, dan wordt ook u vergeven!"

Saksen-Koburg-Gotha neemt de Pruissische militaire reglementen aan. De troepen doen den eed van trouw aan den Hertog — de officieren laten zich als Pruissische onderdanen naturaliseren en zweren den Koning van Pruissen trouw. Hunne benoeming geschiedt door den Koning, in overleg met den Hertog.

Dat is het begin van een eenig militair Duitschland.

De slag van Waterloo, die hier en in menig ander Land als 't ware weggemoffeld wordt en alleen dient om iets te geven, voor hen die toen lam en kreupel werden geschoten, is in Pruissen met buitengewone geestdrift gevierd.

"Leve *Blucher!*" was daar de kreet en bij elken toast op Waterloo en bij elk glas rijnwijn, aan tafel gedronken, dacht of riep men: "Zij (de Franschen) zullen hem (den Rijn) niet hebben!"

Die feestvierenden hebben het Fransche bloed, dat altijd naar de Rijn-oevers hunkert, aangezet en, even stekelig als dreigend, zegt een Parijsch blad: "wij kunnen nog lang teeren op roemrijke slagveld-herinneringen, maar liever dan glansrijke overwinningen te herdenken, behalen wij nieuwe."

Intusschen, die zoo schrijft, draagt geen zwaard en voert geen commando.

De pen alleen luistert naar zijn wil en dat is welligt gelukkig.

Zelfs de Engelschen, nog altijd boos, dat hun landsman, Sir *Macdonald*, een zeer onbeschoften John Bull, in Pruissen eene zeer gevoelige les in de wellevendheid ontving, maken zich boos over de hulde aan *Blucher*, Maarschalk Voorwaarts! toegebragt en de *Times* [half koop- en half waschvrouw, zegt een Duitscher] verstout zich om te zeggen: "de hulp van Pruissen kwam o n s niet te onpas, maar *Wellington* zou *Napoleon* ook geslagen hebben zonder *Blucher!*"

"*Wellington* —" roept men te Berlijn op deze Engelsche grootspaak — zou, in weerwil van zijn dapper carré, als *Blucher* één uur later was gekomen, geslagen zijn geworden, zoo als hij nog nooit geslagen was!" Dit getuigde zelfs de groote veldslag-meester *Napoleon* en alle militaire geschiedschrijvers bezegelen dat woord. Immers *Napoleon* I, des morgens met zijn scherpen blik de ongelukkig gekozene stelling des vijands in oogenschouw nemende, zeide met onverschokken vreugde: "nog geen veldslag beloofde ons zulk een voordeelige uitkomst. De zekerheid dat wij overwinnen, staat als 90 tot 10!" Maar toen hij des middags, de colonnes van den Bulow zag naderen, riep hij: "mijne hoop verflaauwt, de kans staat als 60 tot 40!"

De twistende partijen in Noord Amerika bekijken elkanderen steeds zeer ernstig, en de dagbladen voeren dagelijks oorlog met de spitse der pen.

Een der New-Yorksche bladen, uit, als zijne bescheiden meening, dat de bemanning van een prijsgemaakten kaper onmiddelijk moest worden *opgehangen*.

Abdul Azis is getrouwd met eene Circassische dame. Met bijwijven hield hij zich tot nog toe niet op.

Ook is zijne Groot-Heerlijkheid zonder kinderen.

Zijn broer zei, voor zijn sterven, tegen hem: "denk aan mijne twee en twintig jongens en meisjes!"

De nieuwe Sultan is een krachtig, verlicht man — zegt de een.

De nieuwe Groote Heer, is een dweeper — verzekert een ander.

Uit Frankrijk schrijft men: *Abdul-Azis* is jong, niet harem-zuchtig, verstandig en Fransch en Engelsch sprekend. Hij leeft ingetogen, houdt van orde, ziet dat het Rijk op een kant ligt en wil het overeind zetten — als hij kan.

In Engeland zegt men: "de nieuwe Sultan is geen hervormer, maar een naauwgezet man en een echt Mahomedaan. Hij weet wat hij wil. Of hij doen *kan* wat hij wil, leert de tijd

De overleden Sultan, de "zwakke luiaard", zegt de *Times*, is volgens gebruik, op den avond van den dag dat hij stierf begraven.

In den harem is men zeer melancholiek.

Zijne Chinesche Majesteit, die nog aan "Europesche schrik" lijdt, resideert steeds te Zehol en heeft geen heimwee naar Peking.

In de domkerk van Sanghai, in 1692 door de Jezuiten gesticht, hun in 1753 ontnomen en in eene pagode veranderd en nu aan Frankrijk teruggegeven, is op 20 April ll. voor den Keizer der Franschen, in de Chinesche taal, de heilbede gezongen: "Dom'né salvum fac Napoleonem."

En wie zongen dat?

Zeshonderd bekeerde Chinezen!

Ja lezers, de Keizer van China wandelt met zijn verdraaide voeten ook al niet op enkel rozen!

De nieuwe Sultan is begonnen met het budget van zijn Huis, door *Abdul Medjid* op 75 millioen gesteld, te verminderen tot op 11 millioen.

De dames van den harem van zijn overleden broeder zijn diep melancholiek.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

— Van de f 774.774.28, door de algemeene collecte bijeengebragt, ontvangt N. Braband f 64,259 78 en Gelderland f 710.514.50.

— Men verneemt, dat de beslissing van den Amsterdamschen Gemeenteraad, met eene kleine meerderheid genomen, ten aanzien van het door heeren curatoren van het athaneum ingediend voorstel, niet zonder gewigtigen invloed zal blijven op het lot van die instelling. Men zegt toch, dat meer dan een hoogleeraar daarvan afhankelijk had gemaakt zijne voortdurende betrekking tot het athenaeum en er alzoo veel kans bestaat, dat men alleen de geneeskundige faculteit blijft behouden, die eene zeer belangrijke uitbreiding zou erlangen. Reeds spreekt men van het plan, dat er bij de studenten der regtsgeleerde faculteit bestaat, om zich naar eene andere academie te begeven. Wat er van die geruchten waar zij, moet later blijken. Zeker is het evenwel, dat na de laatste Raadsbeslissing, en bij den tegenwoordigen toestand van het hooger onderwijs, dat op eene nieuwe wetsregeling wacht, het behoud van het Amsterdamsche athenaeum op den bestaanden voet groote bezwaren heeft.

— Op den Rijn-spoorweg zijn in 1860 vervoerd bijkans een millioen menschen.

De vice-president der Maatschappij heeft f 8000 tractement.

— Te Almelo wil men eene kolossale katoenspinnerij oprigten. De kosten zijn begroot op 4 ton gouds, te vinden door inschrijving bij aandeelen van f 1000. Reeds zijn in Twenthe, waar de bevolking zeer wakker en ondernemingsgezind is, 70 aandeelen geplaatst.

De Enschedesche katoenspinnerij gaf in 1860 ruim 15 en de stoombleekerij te Goor 39 pCt. aan de aandeelhouders.

Dit gaf moed.

— Twee ingezetenen van Hardenberg, die voor 't Kantongeregt te Ommen, als getuigen in de beruchte marskwestie, waren gehoord, zijn in verzekerde bewaring gehouden, als verdacht van onwaarheid te hebben gesproken.

Dit maakt in den Hardenberg een treurigen indruk.

— De op te roepen miliciens voor het kamp van Milligen zullen den 10 Aug. aanstaande bij hunne corpsen present moeten zijn en vóór of op den 20 Sept. daaraan volgende weder met onbepaald verlof moeten vertrekken.

Die miliciens, die in der tijd niet tot zamenstelling van het blijvend gedeelte hebben gestrekt, zullen het eerst tot die opkomst bestemd worden en de overigen door loting worden aangewezen.

— Met genoegen vermelden wij, zegt de *Kamper Cour.*, den goeden uitslag der genomene proeven met het nieuw uitgevonden grasmaaiwerktuig, welk werktuig succesvolijk gebruikt is geworden door de landbouwers *W. Reuvekamp* te Werkeren, *A. Visscher* te Voorst, *J. A. Wolters* te Westenholte, *J. Knol* aan de oude Wetering, *G. Kragt* aan de Mastenbroekerkerk en *C. Lindeboom* aan de nieuwe Wetering. Met dit werktuig, door twee paarden getrokken heeft men van 's morgens 10 tot des namiddags 5 uur 3 bunders land gemaaid en veel beter dan thans op de gewone wijze. Het vooroordeel is dan ook geheel geweken, wordende het zelfs door de grootste tegenstanders zeer geroemd.

— Woensdag had te Winschoten de aangekondigde harddraverij plaats waaraan een achttal paarden deel namen, de meesten bekend als uitmuntende in hun soort.

De uitslag er van was, dat de prijs, die in eene briljante zilveren Koffijkan met dito Comfoor en dito spiritustlamp bestond, werd behaald door den zwarten ruin *van Spijk* genaamd, toebehoorende aan den heer *J. Olthoff* te den Ham, door den eigenaar zelven bereden, terwijl de premie, bestaande uit een briljant zilveren Tabakskomfoor, werd behaald door den zwarten ruin *van Akker*, toebehoorende aan den heer *J. T. Berrelkamp* te Oosterwijtwert, mede door hem zelven bereden.

Het weder was allergunstigst, tengevolge waarvan eene buitengewone menigte dat schoone feest bijwoonde, 't welk niet weinig werd opgeluisterd door de muzijk van de Garribaldische Alpenjagers, die de directie en de menigvuldige toeschouwers in costuum voorafgingen en bij afwisseling hunne welluidende klanken deden hooren.

De orde werd in geenen deele gestoord en alles liep in de beste orde af, waartoe de directie en politie in ruime mate het hare bijdroegen.

— Het *Weekblad van het Regt* hoopt, dat het gerucht waarheid moge bevatten, dat over de wet der Arrondissementen en Kantons het advies zal worden gevraagd van de Gedeputeerde Staten der Provinciën. Er bestaat dan hoop zegt de *Gron. Ct* dat er niet veel zal gesloopt worden en dat in het afbrekingswerk met voorzigtigheid zal worden te werk gaan.

Tot nu toe is, zoo wij meenen, het advies van Gedeputeerde Staten nog niet gevraagd.

— In de vorige week zijn te Kampen wederom eene menigte machinerieën, alsmede een kolossale stoomketel, met de Hullsche stoombooten voor het nijvere Twenthe aangebragt, een sprekend bewijs van den steeds toenemenden bloei dier zoo belangrijke fabrieksstreek.

— Naar men verneemt heeft de Raad der gemeente Avereest besloten, een gebouw te doen daarstellen, bestemd voor kostschool, waarvan de kosten uit eene leening ad f 9000 zullen gevonden worden, terwijl in verband hiermede tevens moet zijn besloten, de belasting op den wijn te verhoogen van f 6 tot f 10 per vat.

— In Belgie viel het sedert eenigen tijd op verscheiden plaatsen in het oog, dat men voor rekening van groote chocoladefabrieken aardappelschillen in aanzienlijke hoeveelheden opkocht. Bij onderzoek is gebleken, dat ze in plaats van meel tot bereiding van eene zoogenaamde gezondheids-chocolade gebruikt worden, en wel zoodanig, dat men ze eerst droogt, daarop tot poeder maakt en dan met een weinig gepoederde cacao vermengt, waarbij men dan zooveel noodig gesmolten schapenvet en ruwe suiker voegt. De geheele massa wordt vervolgens nog warm in vormen van koekjes geperst, waarin men ze laat verstijven, om ze later, in smaakvol omslag gepakt, onder den naam "gezondheids-chocolade" in den handel te brengen

— De *Javasche Courant* meldt uit Padang:

In den avond van den 22sten Maart is op de Pocroes een Amok gepleegd, hetwelk zich, volgens het gerucht, zeer bijzonder heeft toegedragen. Een Niasser, die als gewoonlijk eene offerande deed, zat bij die gelegenheid op zijne knieën, toen de moordenaar, welke achter hem stond, door het wijzen naar een voorwerp de aandacht van den biddende wist af te leiden. Naauwelijks was het oog van den grijsaard daarop gerigt, of de moordenaar trok de klewang van den biddende uit de schede en bragt hem daarmede drie of vier wonden toe, waarvan eene aan den onderbuik van dien aard was, dat de ingewanden te voorschijn kwamen. De moordenaar is in den namiddag van den 23sten dezer gevat geworden. De oorzaak van het misdrijf wordt aan wanbetaling van inleggelden toegeschreven.

— Een eenvoudige arbeider heeft aan de stad Parijs een middel aan de hand gedaan, om de water- en gaspijpen, welke onder den grond loopen, voor roest te bewaren. Hij merkte, dat deze pijpen, waar zij op kalkachtige gronden waren gelegd, spoedig roestten, terwijl die in leemachtigen grond liggen of in het geheel niet, of slechts zeer weinig oxideerden. De arbeider beschermt dientengevolge de pijpen voor roest, door die met leemaarde te omgeven. De dienst aan de stad Parijs bewezen is zoo belangrijk, dat de gemeenteraad den uitvinder een levenslang jaarlijksch pensioen van 1500 frs. heeft toegekend.

— Den 25sten jl. had te Möhra, de geboorteplaats van *Luther*, de plegtige onthulling plaats van het aldaar, ter zijner eere opgerigte monument. Het is uit metaal gegoten en stelt *Luther* voor in de houding, waarin hij zijn beslissend woord te Worms uitsprak.

— De begrafenis des Sultans van Turkije heeft op de gebruikelijke wijze plaats gehad; zijn lijk is in tegenwoordigheid zijner vrouwen geopend; de ingewanden zijn verbrand en door welriekende kruiden vervangen. Daarna is het lijk met kostbare lijnwaden en versierselen omgeven.

— Onder de gemeente Calmpthout, bij Breda, wil een jongen van 15 met een meisje van 14 jaren zich in het huwelijk begeven.

— Men leest in het R. Cath. dagblad *de Tijd*:

"'t Is in der tijd gemeld, dat de landdag van Tyrol den Keizer had verzocht op dat gedeelte van het Rijk de bepaling, betreffende de aan de Protestanten verleende regten bij het Keizerlijk patent van 8 April jl., niet toe te passen.

Bij de discussie, welke te dier zake in de landsvergadering werd gevoerd, hield de Prins-Bisschop van Trente, voormalig Bisschop van Verona, eene rede, waarin deze zinsnede voorkwam:

"Men zegt, dat wij van het Protestantismus niets te vreezen hebben.

"Ik zal mij te dien aanzien bij eenige feiten bepalen. Zeven jaren geleden, werd ik Bisschop van Verona, en was in 1859 getuige van het rampzalig tijdstip, waarop de oorlog uitbrak en Oostenrijk zich gedwongen zag, Lombardije af te staan.

"Nu bevindt zich een gedeelte van het diocees van Verona onder Piëmonteesch beheer.

"Daar is de vrijheid van godsdienst afgekondigd, en wat in dat klein gedeelte van mijn diocees in zulk een kort tijdsverloop gebeurd is, zal bijna ieder ongeloofelijk schijnen. In alle gewesten van Italie worden Protestantsche scholen opgerigt, in welke de leerlingen niet de onderwijzers, maar de onderwijzers de leerlingen betalen, om hen voor zich te winnen. Te Florence bestaan reeds dertig Protestantsche scholen van die soort; te Brescia, Bergamo en elders zijn er verscheidene. In het Piëmonteesch gedeelte van mijn diocees wendde men allerlei listen aan, om dergelijke scholen te openen; zelfs in de kleinste dorpen nam men maatregelen, om de oprigting van Protestantsche bedehuizen mogelijk te maken.

"Met een vloed van blaauwboekjes of bladen, die verachting, spotternij en laster tegen het Catholicismus uitbraken, is het geheele land overstroomd, en zelfs in de verwijderdste oorden, zelfs in die mate, dat mijne pastoors aan gene zijde van den Mincio mij hoopen van zulke boeken en tractaatjes zenden die, met behulp van verfoeijelijke caricaturen, wat voor de Catholieken het heiligst is door het slijk slepen en bijzonderlijk den persoon des Pausen tot het mikpunt van hun woedenden haat kiezen."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

Londen. De brand was op 27 jl nog niet gebluscht, en duurde steeds voort. Teen binnen eene uitgestrektheid van meer dan 3 bunders afstands beperkt, kan men echter nog niet bepalen hoever het verwoestend element zijn omtrek nog zal uitbreiden. Telkens hebben er ontploffingen plaats, die nieuwe branden te weeg brengen. Vele huisgezinnen verlieten hunne woningen, daar men den brand niet wist te stuiten.

Onder de nieuwsgierigen, die voortdurend de puinhoopen met levensgevaar dikwerf beklimmen, zijn vooral dames.

De bij den brand omgekomen opperbrandmeester *Braidwood* zou Zaturdag met plegtigheid worden ter aarde besteld; het lijk zou geplaatst worden op een met 6 paarden bespannen koets, terwijl 16 rouwkoetsen, een aantal eigen rijtuigen, de Londensche rifle-brigade, verschillende corporatiën en 2000 man politie het lijk zullen volgen. Onder de slipdragers van het rouwkleed noemt men Dr. *Cumming*, den Hertog *van Sunderland*, den Graaf *van Caithness*.

DUITSCHLAND.

— Als een bijzonder opmerkelijk feit is te vermelden, dat de *Tyroler Bote*, die een per telegraaf ontvangen overzigt van de door den Minister *von Schmerling* in het Lagerhuis te Weenen uitgesproken rede over de Protestantsche-kwestie bevatte, door de overheid te Innsbruck werd in beslag genomen.

LAATSTE BERIGTEN.

Effectenbeurs te Amsterdam.

Amsterdam, 1 Julij. Ned. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{11}{16}$, 3 pCt. $75\frac{5}{8}$, dito 4 pCt. $99\frac{1}{16}$. — Spanje $1\frac{3}{4}$ pCt. $42\frac{5}{8}$. — Rusl. 1798—1816 5 pCt. $102\frac{7}{8}$ — Oostenr. Met. 5 pct. $46\frac{3}{8}$, dito rente Amst. 5 pCt. 69, dito Nat. Met. 5 pct. $54\frac{1}{16}$.

Graanmarkt te Amsterdam.

Tarwe onveranderd. 127 ponds nieuwe bonte Poolsche f 335. — Rogge f 8 hooger, 118 ponds Petersburger f 202 — Koolzaad op 9 vat in Sept. en Oct. 72 p. vl. — Raapolie op 6 w. f $39\frac{1}{4}$.

ASSEN, 2 Julij.

— De brigadier-titulair *A. Dolfing* te Zandberg, is benoemd tot brigadier te Amsterdam.

— Naar wij vernemen, heeft de Hooge Regering eene beslissing genomen ten aanzien van de bezwaren, door de belanghebbenden in de Provincie Groningen ingebragt, tegen eene onbeperkte opmaling van water uit het Hoornsche Diep op het N.-Willemskanaal, met het oog op mogelijk gebrek aan water op het Winschoter Diep. Volgens deze beslissing zal de opmaling moeten gestaakt worden, zoodra het water op het Hoornsche Diep beneden zeker peil gedaald is.

Men zal nu de stoomgemalen onmiddelijk kunnen opzetten.

— Als een bewijs van het belang van het nieuwe vaarwater, moge strekken, dat een schipper, die aangenomen had, eene lading hout van Delfzijl naar Schoonoord te brengen, f 100 bedong, als hij buiten-om en te Zwartsluis weer binnen over de Drentsche hoofdvaart het Oranjekanaal opvoer, en nu voor f 40 de reis over N.-Willems Kanaal aflegt.

Schipper *ter Heide* zal wekelijks tweemaal, Dingsdags en Vrijdags, van Assen naar Groningen, heen en terug varen.

— Gisteren is bij de correctionele Regtbank alhier behandeld de zaak van den Officier van Justitie tegen elf Hannoveranen, die onlangs over de grenzen zijn getrokken en de raaijen en gruppen, gegraven in het terrein van het zoogenaamde compascuum, in de markte van N en Z.-Barge, gemeente Emmen, hebben digtgeworpen. Van de elf personen, die gedagvaard zijn geworden, is geen verschenen. Er is mitsdien tegen hen verstek verleend, en is met de beregting der zaak voortgegaan. Na het hooren van vijf getuigen, heeft het Openbaar Ministerie de schuldigverklaring van de elf gedaagden geëischt aan hen ten laste gelegde feit, en hunne veroordeeling tot eene gevangenisstraf van een jaar ieder en f 25 boete. De uitspraak is bepaald op 6 Julij e. k.

— De zeetijdingen bevatten, onder anderen, het volgende:

Binnengekomen te Londen den 26 Junij, het schip „Provincie Drenthe", kapt. *Beckman*, bestemd naar Villanova.

(Vroeger werd dit schip gevoerd door kapt. *Bekkering*.)

Idem te Amsterdam den 27 Junij, kapt. *Roelfsema*. „Hendrik Jan Nassau, van Riga.

Vertrokken van Triest den 21 Junij, kapt. *Drent*, „Zuidlaren", naar Cette.

— De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft aan ZExc. den heer Commissaris des Konings in deze Provincie en deze aan het Genootschap ter bevordering van den Landbouw in Drenthe, zekere hoeveelheid zaad doen toekomen, van eene nieuwe dennensoort, gevonden in den fraaijen Hoftuin te Athene [Griekenland] en die in 1859 door 12 Grieksche Bosch-beambten was ontdekt.

„De dennen-soort, schrijft onze gezant te Athene, bezit de merkwaardige eigenschap, op welke hoogte der stam of der stukken, dat zij afgehouwen worden, steeds nieuwe stammen of takken, rondom het afgehouwen punt, als het ware kroonwijze, voort te brengen, hetgeen tot dusverre bij geene andere bekende dennesoort het geval was.

Ik heb mij zelve daarvan kunnen overtuigen, door de bezigtiging van speciemens dezer boomsoort, door den heer *Baijer* uit Arcadië, van waar zij afkomstig is, medegebragt.

Naar het mij voorkomt, zoude deze soort vooral geschikt zijn voor de ontginning van heidegronden, dewijl men spoediger tot het genot van eenige inkomsten zoude geraken en de grond door de grootere weldadigheid der takken en, dientengevolge, meerdere afval der nadels sneller verbeterd werd, [zulks is mij na het minuteren dezes, door den heer *Baijer* ten volle bevestigd geworden, die onder deze dennen van 1 — 2 voet humus heeft gevonden, ofschoon zij primitief op zandige rotsgrond gegroeid zijn]; maar ook voor den aanleg van rentegevende dennebosschen, zoude zeze soort mijns bedenkens, zich bijzonder eigenen."

Het Genootschap ter bevordering van den Landbouw in Drenthe, zal te zijner tijd, de resultaten der proefneming met dat zaad, bekend maken.

— In de vergadering van het departement Meppel, gehouden den 22 dezer, is benoemd tot afgevaardigde voor de algemeene vergadering der Maatschappij ter bevordering van Nijverheid de heer Mr. *A. E. J. Nijsingh*

— De gemeenteraad van Zwolle heeft besloten f 6000 te besteden, als buitengewone aflossing van het opgenomen kapitaal voor de gazfabriek en tevens, dat de prijs van het gaz van f 5 tot f 4.50 per 1000 kub Engelsche voeten zal worden verminderd.

Voor de publieke verlichting der stad zal f 7000 worden besteed.

De directeur der gazfabriek ontvangt f 200 en zijn assistent f 100 gratificatie, als blijk van tevredenheid over hun ijver en goede diensten.

— Te Deventer wil men het Athenæum (bijkans zonder studenten] herscheppen in eene polytechnische school.

De jaarlijksche kosten daarvan zouden bedragen ruim f 16000 — de inkomsten f 3700

(Voor zulk eene school zou ook Assen voorzeker eene geschikte plaats zijn.)

— Als het noodig mogt zijn, kan ook de schutterij zeer spoedig voorzien worden van getrokken geweren, immers de voorraad van die kostbare wapenen bestaat reeds uit 80,000 stuks.

Maar *wanneer* kunnen de schutters die geweren gebruiken zooals het behoort?

† **Meppel**, 1 Julij. Tengevolge van de gister hier gevallen regen, is het gemaaide gras weer drijvende in de oeverlanden, niet alleen tusschen Meppel en Zwartsluis, maar ook zelfs aan andere zijden dezer plaats, zooals in de landen bijlangs de Ruinerwoldsche Aa, de Beest, enz. Dit zoo spoedig opgezette water zal echter bij eenige droogte ook even spoedig weder verdwijnen.

+ **Peize**, 1 Julij. Lazen wij in een vorig nummer een berigt uit Smilde, van een buitengewonen langen roggehalm, van hier kunnen we mededeelen, dat er een halm gemeten is, die de lengte had van 8 voet oude maat of 235 Ned. duimen. (*Ook uit Hoogersmilde, waar de vruchten over het algemeen uitmuntend staan, berigt men ons van een roggehalm van 2 el 19 duim, hebbende de air eene lengte van 16 duimen.*)

Men is hier druk bezig, met het maaijen der lage hooilanden; eenigen hebben het hooi goed gewonnen of onder dak, doch van anderen is het door aanhoudenden regen onder water geloopen; men hoopt op eene spoedige droogte, anders heeft men hier veel schade te wachten.

† **Annerveensch-Kanaal**, 30 Junij. Aangaande het te veld staande gewas kunnen wij, gelijk van elders, ook van hier gunstig berigten. Bijna zonder uitzondering staat alles even schoon; alleen eenige stukken paardeboonen staan wat dun. 't Laat zich aanzien, indien de zomer gunstig mag blijven, dat de landmand zich mag verblijden in eenen ruimen oogst. Ook de tuinvruchten laten weinig te wenschen over, alleen appels en peren komen er dit jaar weinig. Weide is er algemeen in overvloed en hooi zal er bij gunstig weder, ook tamelijk veel gewonnen worden.

+ **Naaldwijk**, 28 Junij. Men is in het Westland druk bezig met aardappelrooijen; de beweging op velden en akkers is algemeen. De vrucht is heel goed van soort over het geheel genomen, geeft een ruim beschot en is daarbij middelmatig groot van stuk. Kwade aardappelen, ja ze zijn er tusschen, maar niet erger dan de vorige laatste jaren. De prijzen variëren tusschen f 2 en f 2 50. De laagste dezer prijzen besteedt de Engelschman, die dan ook de minste soort scheept; de hoogste wordt gemaakt aan de markt te Amsterdam.

(Maakt gebrek aan boomwol John Bull minder kieskeurig)

+ **Gorredijk**, 28 Junij. Gisteren had alhier, onder begunstiging van fraai weder de aangekondigde harddraverij plaats, welk echt Friesch Volksfeest, opgeluisterd door het gewapper der Nationale vlag, werd bijgewoond door duizendende aanschouwers, die meest op sierlijke rijtuigen van alle kanten kwamen aanrollen, zoodat de straten met rijtuigen bezet waren. 's Middags half drie begaf de bonte volksmenigte zich naar de plaats, waar de viervoetige strijders elkander de zege zouden betwisten. Niet minder dan dertien, allen bekende harddravers, verschenen op de baan waaronder één, die kort te voren voor de aanzienlijke som van f 1500 was verkocht geworden. — Eindelijk gelukte het de zwarte merrie van den heer *F. Boerma* te Akkrum, de overwinning te behalen, waartegen de bles-merrie van jhr. *Vegelin* te Joure, het laatst wedijverde. Het paard van den heer *Boerma* werd bereden door den pikeur *P. Hijlkema*, en dat van jhr. *Vegelin* door den pikeur *P. de Boer*, die beide met betamelijk enthousiasme hunne kampvechters wisten te dresseren.

Gaf de harddraverij alle stof tot tevredenheid, een niet minder verrukkelijk gezigt leverde de tentoonstelling van paarden met chais, waaraan een dertigtal deelnamen en op nieuw getuigden van den goeden smaak der Friezen. De heer *H. Andringa* van Wijnjeterp, werd in dezen met prijs no. 1 bekroond, terwijl de heer *P. Steenma* van Gorredijk, met no. 2 en de heer *L. Bosma* van Opeinde, met no 3 werd vereerd.

't Geheele feest liep in de beste orde af, en het gemeentebestuur van Opsterland, alsmede heeren keurmeesters komt allen lof en hulde toe voor hunne rojaliteit, terwijl de ingezetenen van Gorredijk op nieuw getoond hebben dat zij hunne harddraverij op prijs weten te stellen en gaarne hunne pogingen willen aanwenden, om daaraan feestelijken luister bij te zetten.

Vervolg en slot van 't bijblad,

bevattende een uittreksel uit het verslag van Ged. Staten aan de Staten dezer provincie.

De ijk van maten en gewigten bragt op f 1371.46.

Botervaten werden geijkt 4686 $\frac{1}{4}$, 11231 $\frac{1}{8}$ en 68 $\frac{1}{16}$ vaten.

Honigvaten 20 $\frac{1}{2}$ en 49 $\frac{1}{4}$ tonnen

De broodzetting bestond nog in 7 gemeenten en wel te Coevorden, Diever, Gasselte, Hoogeveen, Nijeveen, Vledder en Zuidlaren

Waar zij is afgeschaft, ondervindt men daarvan geene ongunstige gevolgen.

In 't vervolg zullen wij nu en dan uit het verslag nog deze en gene belangrijke mededeeling onder onze berigten opnemen, terwijl wij het gewigt daarvan, waar dit geschieden en aanleiding geven kan tot nuttige gevolgtrekkingen of raadgevingen, met gelijksoortige opgaven van vroegeren tijd, zullen trachten te verhoogen.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

In de op den 26 Junij gehoudene classicale vergadering te Coevorden, werden voor 't prov. kerkbestuur van Drenthe gekozen: tot lid ds. *R. P. Reddingius* pred. te Zweeloo, tot secundus ds. *J. W. Lieftinck* pred. te Odoorn, en tot tertius ds. *H. Niermeijer* pred. te Sleen. Voor 't klass. bestuur van Coevorden werden benoemd: tot scriba ds. *C. H. Pelinck*, en tot diens secundus ds. *A. W. van Moock*, beide predikanten te Coevorden, tot ouderling de heer *G. H. Woltersom*, en tot diens secundus de heer *B. Wispelwey*, beide ouderlingen te Coevorden.

— Op de classicale vergadering van 26 dezer zijn tot leden van het classicaal bestuur van Meppel herkozen: dd. A. W. *Kamp* tot Scriba en A. L. *Lesturgeon* tot secundus en gekozen dd. C P. *de Groot* van Ruinerwold en J. *H. Tol* van Meppel.

— Door den kerkeraad der Herv. gemeente te Cleverskerke, classis Middelburg is tot predik. aldaar beroepen de heer *J. J. H. Dorenbos* kandidaat tot de heilige dienst.

† **Smilde**, 1 Julij. Ds. *Dosker* te Almkerk, door de Chr. Afgesch. gemeente alhier beroepen, heeft voor die beroeping bedankt.

Beilen, 1 Julij. Tot leeraar bij de Christelijk afgescheidene gemeente alhier is beroepen, de WelEerwaarde heer *H. Joffers*, leeraar bij die gemeente te 's Gravenhage.

+ **Vledder**, 29 Julij. Tot het vergelijkend examen voor de vacante school te Nijensleek waren 3 sollicitanten opgekomen, die na afloop op de voordragt gesteld zijn naar orde der verkregen goedkeuringspunten. *H. F. Aukes*, secondant te Groningen, *A, Bazuin*, hulponderwijzer te Smilde, W *Richmank*, onderwijzer te Lhee, gemeente Dwingelo. De gemeenteraad heeft hieruit gisteren tot hoofdonderwijzer te Nijensleek gekozen *Hendrik Faake Aukes*, die tevens admissie heeft voor de Fransche, Duitsche en Engelsche taal.

REGTSZAKEN.

Kantongeregt te Assen.

28 Junij.

Veroordeeld: H. S. te Wildeveen, gemeente Zuidlaren, wegens het visschen zonder de vereischte visschacte, of kostelooze vergunning, tot eene geldboete van f 3—" en subsidiaire gevangenisstraf van 3 dagen. — D de V. te Nieuw-Buinen, wegens het, als houder eener tapperij, ontvangen van bezoekers in verboden tijd en zonder daarvan kennis te geven aan de politie, tot 2 geldboeten ieder van f 3—" en subsidiaire gevangenisstraf van 3 dagen. — K. S. te Westdorp, wegens het laten loopen van vee op eens anders in den oogst staanden grond, tot eene geldboete van f 3—".

Vrijgesproken: H. K. te Borger en E. B. te Peelo, wegens laatstgemelde overtreding gedagvaard geweest, als niet wettig en overtuigd bewezen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Daar thans èn op de Hoofdvaart èn op het Noord-Willemskanaal de waterstand zoodanig is, dat, zonder nadeel voor de Hoofdvaart, bij Assen kan geschut worden, 't geen ook daaruit blijkt, dat bij de zaagmolen 't water over den overval weg loopt, zoo hoopt men zeer, in 't belang van 't publiek en in 't belang van den handel, dat de autoriteiten het afschutten bij Assen tot zeker peil zullen toestaan, 't geen zoolang de overval loopt en zelfs nog lager, gerust kan worden toegestaan. Wanneer de hoofdvaart er geen nadeel bij heeft, waarom dan het afschutten nagelaten of geweigerd? 't Is ook in 't belang van de N. Willemsvaart en van de Provincie, om 't afvaartsgeld. Men kon dan ook eens zien, hoever het Noord-Willemskanaal zonder opmaling gebruikt kan worden.

CORRESPONDENTIE.

Ons verzoek aan de correspondenten, om zoo duidelijk mogelijk te schrijven, vooral wanneer het cijfers betreft, heeft aanleiding gegeven, dat enkele lezers dezer courant de correspondenten aanwezen, tot wie wij ons beleefd verzoek zouden hebben gerigt.

Verkeerd geoord eld.

Ons verzoek was algemeen, maar al gold het ook een bepaald persoon en al kende men dien, wat bewijst *onduidelijk* schrift?

Zeer geleerde menschen schrijven soms bedroefd onduidelijk en, wij zelven, dikwijls 's avonds niet kunnende lezen wat wij 's morgens schreven, zouden de plak durven banteren tegenover iemand die niet mooi schreef!?

Neen, wij verzoeken alleen, dat ieder, die ons iets zendt, schrijve zoo duidelijk als hij kan. Daardoor zal de courant minder fouten hebben en wij minder berisping beloopen en dit is, hopen wij, wel eenige moeite waard.

Advertentien.

Getrouwd:

G. H HEIN WINEKE,
Genees-, Heel- en Verloskundige,
en
M. DARWINKEL.

Gieten, 29 Junij 1861.
Eenige kennisgeving

Heden overleed, na eene korte doch hevige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 44 jaren, tot diepe droefheid van mij en mijne beide kinderen, mijn innig geliefde echtgenoot LUCAS WILLINGE, in leven Med. et Art. Obstet. Doctor, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 17 jaren.

Emmen den 30 Junij 1861.

E. J. ALINGH,
Wed. L. WILLINGE.

Eenige en algemeene kennisgeving.

De ondergeteekende, zijnen handel in WIJNEN, PUNCH-SIJROOP, enz. op heden **OVERDRAGENDE** aan den Heer T DE COCK, heeft de eer door deze zijne geachte Stad- en Landgenooten daarvan kennis te geven, onder opregte dankbetuiging voor het zoo ruimschoots en gedurende zoo vele jaren aan hem geschonken vertrouwen en gunstbetoon.

Zijn opvolger is door hem in de zaak en de daaraan verbondene meest degelijke relatiën voldoende ingeleid en tevens onmiddelijk in 't bezit gesteld van een zeer aanzienlijken voorraad voortreffelijke, goed belegene

BORDEAUX EN ANDERE WIJNEN,

van de meest gerenomeerde merken en gewassen, weshalve hij dien opvolger even vrijmoedig als bescheiden zijnen begunstigers vertrouwend aanbeveelt.

Groningen, 1 Julij 1861.

R. T. DE COCK.

De ondergeteekende, **overgenomen** hebbende de zaak — en op heden als

WIJNKOOPER

zich vestigende in de behuizinge van den heer R. T DE COCK (Peperstraat lett D no. 103), beveelt in die betrekking zich beleefdelijk aan, zoowel bij de begunstigers van zijn voorganger, als bij hen, die hem overigens met hun vertrouwen en hunne gunst mogten willen vereeren.

Door eene naauwgezette en prompte behandeling vleit hij zich, aan elks verwachting te zullen kunnen voldoen, en beroept zich daartoe op bovenstaande advertentie van genoemden zijnen voorganger.

Groningen, 1 Julij 1861.

T. DE COCK.

De ondergeteekende, benoemd tot **NOTARIS** binnen het Arrondissement Heerenveen, ter standplaats Oldeberkoop, in de plaats van den Notaris G. G. ATTEMA, overleden, heeft de eer ter kennis van belanghebbenden te brengen, dat hij zijne betrekking heeft aanvaard, en heeft overgenomen

de Protocollen:

a. Van den Notaris G. PEETING te Oldeberkoop.
b. Van den Notaris W. VAN RIESEN te Oosterwolde. En
c. Van den Notaris G. G ATTEMA voornoemd.

Zullende al de ***MINUTEN, REGISTERS en REPERTORIA*** van laatstgemelden, te rekenen van 1 Januarij 1831, bij voortduring in de bewaring van hem ondergeteekende blijven berusten.

Oldeberkoop, 29 Junij 1861.

J. C. METZLAR, Notaris.

Wordt gevraagd in de SCHOOL te ***PEIZE***, een

Hulponderwijzer,

op eene wedde van minstens f 250 's jaars.

Gegadigden worden verzocht zich vóór 1 Junij e.k. met overlegging der vereischte bescheiden, vrachtvrij, bij het Gemeente-Bestuur aldaar aan te melden.

Peize den 30 Junij 1861.

Burgemeester en Weth. van Peize:
(get.) TIMMERMAN, Burgem.
(get.) B LUINGE, Weth.

Zendelinggenootschap.

De LEDEN der Afd. Assen van 't Nederl. Zend.-Genootschap, worden uitgenoodigd, om op Maandag den 8 Julij, des nam. te 3 uren, te vergaderen ten huize van den Heer SOMER te Assen.

Vrijdag den 1 Julij 1861.

Namens het Best. d. Afd.,
A MAAGH MEIJER,
Secr.

NIEUWE AANVOEREN.

Aan de onderstaande en verder bekende depôthouders is verzonden eene nieuwe bezending van alle

Theesoorten,

uit het Magazijn van VAN HOUWENINGE en VISSER, welke zich zoowel door ***veel verbeterde kwaliteit als lage prijs*** aanbevelen.

Afgewogen in verzegelde pakjes van vijf, twee en een half en een ons, waarop het nummer en de prijs zijn vermeld.

Bij hoeveelheden van minstens 15 Ned. pond, worden

Nederlandsche Hypotheekbank

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP,

GEVESTIGD TE *AMSTERDAM*,
goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 24 November 1860, No. 33.

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL: DRIE MILLIOEN GULDEN.

Commissarissen:

De Heer E. W. CRAMERUS te Amsterdam, gewezen Lid der Firma PAINE STRICKER en Co. te Batavia.
" " Mr. H. A HARTOGH, Officier van Justitie bij de Arrondissements-Regtbank te Amsterdam.
" " E. J. MERCIER, Minister van Staat, gewezen Minister van Finantiën en Lid der Kamer van Volksvertegenwoordigers te Brussel.
" " A. NOTHOMB, gewezen Minister van Justitie, Lid der Kamer van Volksvertegenwoordigers te Brussel.
" " Mr. J G ROCHUSSEN, Advocaat bij den Hoogen Raad te 's Gravenhage.
" " Jonkhr. Mr. R. J. SCHIMMELPENNINCK, Kamerheer van Zijne Majesteit den Koning, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, te 's Gravenhage.
" " W. VROLIK Hoogleeraar te Amsterdam.
" " R. DANIëL WOLTERBEEK gewezen Lid der Firma DANIëL CROMMELIN en SOONEN, Lid der Provinciale Staten van Noord-Holland en van den Gemeenteraad van Amsterdam.
" " F. J. Baron VAN WIJKERSLOOTH VAN WEERDESTEYN, Kamerheer van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, te Brussel

Directeuren:

De Heeren J BOS en P. L DUBOURCQ.

Bureau van Verifiatie:

De Heer Mr. P. LIJNDRAJER Jr, Notaris.
" " Mr. J. L WOLTERBEEK D.z., Advocaat.

Inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer Mr. H. J. SMIDT, Agent der Nederlandsche HYPOTHEEKBANK te ASSEN.

---

deselve des verkiezende in met lood bekleede kistjes afgeleverd.

Prijs-Couranten zijn *gratis* verkrijgbaar.

H. P. A. VAN GORCUM, Assen.
A. VAN VEEN Jr., Meppel
J. H. DEURINK, Coevorden.
K. TIMMERMAN, Steenwijk.
S G. ZWART, Gorredijk.
Wed. J. BRAAKSMA, Heerenveen.
J A. MUNTENDAM Jr., Veendam.
H. NANNING, Zuidbroek.
B. EBENS, Winschoten.
J. P SCHERPBIER, O. Pekela.

Onder onze ruime sortering van allerhande

TOILET-ARTIKELEN

bevelen wij bijzonder aan:

DE ECHTE TANDZEEP

van Dr SUIN DE BOUTEMARD, maakt de Tanden zuiver wit, zonder het email aan te doen, bewaart ze voor ziekelijke aandoeningen en houdt den mond frisch. Het stuk kost 40 cts. en is toereikende voor een halfjaar,

De echte Dr. Borchardt's Zeep

is zamengesteld uit fijne aromatische en etherische Oliën en delfstoffelijke bestanddeelen, verwijdert puisten, schubben, levervlekken, zonnebrand, sproeten en geeft aan de huid door alle jaargetijden dat fluweelige, veerkrachtige en frissche voorkomen dat de schoonheid zoo zeer verhoogt. Men gebruikt ze met een wollen lapje, waarmede men de huid een of tweemaal daags wascht. De prijs is 40 ct.

Gebr. Leder's Balsamische Aardnootolie-Zeep, die de huid reinigt zonder stramming te veroorzaken, haar zachtheid en lenigheid geeft en voor den invloed der weersveranderingen beveiligt, als koude, hitte, wind, enz. Het stuk kost 20 cts.

Dr. HARTUNG'S
KRUIDENPOMADE

versterkt den groei van het haar en werkt zoo voordeelig, dat de laatste levenskiem in den knobbel weder ontwikkeld wordt en een nieuwe wasdom begint, zij verhindert het uitvallen en ontijdig grijs worden, maakt het krachtig, glanzend en golvend. Het glazen potje is 75 cents.

DE KINA OLIE
van Dr HARTUNG

werkt zeer weldadig op het haar en is vooral bij kinderen zeer nuttig, daar zij het buitengewoon digt en fijn als zijde maakt. Aan den baard geeft zij eene zachte buigzaamheid, terwijl zij zich bijzonder onderscheidt door de eigenschap, der haren een schoonen glans te geven. de flacon kost 75 cts.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER
Dedemsvaart, H. L. v. d. VECHT.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

en in de bekende Depôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND

BORGER 10 — 25 Junij. Geboren: Gezina dochter van Geert Meijering en Hinderkien Lomulder te Westdorp; Trijntje dochter van Derk Smit en Jantje Geerts te Nieuwbuinen; Anna Dorothea Katharina dochter van Ludovicus Henricus Engelhardus Kauffeld en Helena Dorothea Stolte te Nieuwbuinen; Berkien dochter van Derk Dokter en Jantje Pasveer te Drouwenermond; Annechien dochter van Jakob Smegen en Geesje Oldenbeuving te Ees; Gezina dochter van Hendrik Ottens en Geessien Barelds te Nieuwbuinen; Gerrechien dochter van Wolter Stuurman en Grietje Sijgers te Drouwenermond; Jopkien dochter van Hendrik Vijfschaft en Geertien Bruins te Buinen; Harm zoon van Jan de Jonge en Sina van der Kaap te Drouwenermond; Hendrikje dochter van Koop Meijering en Lammechien Nijenhuis te Ees; Roelof zoon van Hendrik Eursing en Willemtien Jansen te Drouwen; Roelfien dochter van Pieter de Jonge en Geertje Schmaal te Nieuwbuinen; Albert zoon van Jan de Jonge en Grietje Grooten te Nieuwbuinen. — Gehuwd: Hendrik Bekkering met Aaltje Dusselje, beide te Nieuwbuinen; Albert Hoving met Froukje Paas, beide van Buinerveen; Arent Dijling van Bronger [illegible] Annechien Dillingh van Ees. — Overleden: Trijntje Hoefnagel, ongehuwd 56 jaren te Drouwen; Detje Bruinsema ruim 1 [illegible] te Nieuwbuinen; Stientje Haak 1 jaar en 8 maanden te Nieuwbuinen; Wiebertus Wilting 3 jaren en 8 maanden te Buinerveen.

MARKTBERIGTEN.

Amsterdam, 28 Junij.

TARWE bij partij prijshoudend; 127 ℔ bonte Poolsche f 335; 128 ℔ betere dito f 355.

ROGGE vast, 124 ℔ Pruissische f 210, 118 ℔ O[illegible] f 194 bij groote partij. Op levering per 2100 kilo: [illegible] f 187; Oct. f 190.

KOOLZAAD onveranderd; Overmaasch £ $57\frac{1}{2}$, op 9 v[illegible] Olie Bombay £ $67\frac{1}{2}$; in Oct. £ $71\frac{1}{2}$.

LIJNZAAD. 115 ℔ Dantziger Deder in p. v. f $10\frac{1}{2}$.

RAAPOLIE dadelijk onveranderd, op levering, voora[l] het laatst, slap; op 6 weken f $39\frac{1}{4}$: Vliegend f 38, 1o. S[illegible] f 39 f $38\frac{3}{4}$; October f $39\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$; November f 40 f $39\frac{3}{4}$; [illegible] f $40\frac{1}{4}$ f 40, Mei f 41 f $40\frac{3}{4}$.

LIJNOLIE dadelijk en op levering onveranderd; o[p 6] weken f $32\frac{1}{4}$; Vliegend f 31; Najaar f $31\frac{3}{4}$.

HENNEPOLIE op zes weken f $39\frac{1}{4}$, Vliegend f 38.

RAAPKOEKEN f 85 à f 90.

LIJNKOEKEN f 12 a f 15.

SCHIEDAM 28 Junij. Moutwijn f 11.75 — Jenever f 17.[illegible] — Amst. proef f 18.50.

PRIJS-COURANT DER EFFECTE[N]

AMSTERDAM, 1861.

	pCt.	28 Junij.	29 Junij.
Nederl. W.S.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{5}{8}$
—	3	$75\frac{9}{16}$	$75\frac{7}{16}$
—	4	$98\frac{13}{16}$	99
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{4}$	$92\frac{1}{4}$
Handelm.	$4\frac{1}{2}$		$134\frac{1}{2}$
O. I. Leening	4	$96\frac{1}{2}$	
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	$4\frac{1}{2}$		
N. B.	3	178	
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl. Hope	5	$102\frac{3}{4}$	$102\frac{3}{8}$
Cert. 1831/33	5		
Dito 1840	4	$76\frac{1}{4}$	76
— C. 2e3e4eL.	4	$75\frac{5}{8}$	$75\frac{5}{8}$
— 5e L.	4		
— 5e Serie	5	$88\frac{1}{16}$	
— 1855 6eS.	5	95	$94\frac{7}{8}$
— van Ass.	6	$55\frac{3}{8}$	

	pCt.	28 Junij.	29 Junij.
Polen,			
Aand. fl 500		f 165	16[illegible]
Obl.	4		
Spanje, Obl.	$1\frac{3}{4}$	42	$42\frac{1}{8}$
Obligatien	3		
Binnenl.	3	$46\frac{7}{8}$	$47\frac{1}{4}$
Amortisable			17
Bewijs. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4		
—— Metal.	5	$46\frac{3}{8}$	$46\frac{5}{16}$
— RenteA.	5	$68\frac{1}{8}$	$68\frac{[illegible]}{[illegible]}$
— Nation.	5	$55\frac{3}{4}$	$55\frac{3}{4}$
—— ——	$2\frac{1}{2}$	$24\frac{1}{16}$	$24\frac{3}{8}$
Belgie, Cert.			
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$54\frac{1}{4}$	
Portug., Obl.	3	46	$46\frac{7}{8}$
Brazilien	5	97	$97\frac{1}{8}$
Weener aandeelen	4		

28 Junij.

Nationale fondsen waren heden vaster gestemd. Van buitenlandsche waren Oostenrijksche meer aangeboden, Spaansche iets vaster.

29 Junij.

Nationale fondsen waren heden meer gezocht, Spaansche iets vaster; Oostenrijksche flaauwer.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.

BIJBLAD, behoorende tot de Provinciale Drentsche en Asser Courant van Dingsdag 2 Julij 1861.

UITTREKSEL *uit het Verslag van van Gedeputeerde Staten aan de Staten der Provincie Drenthe, in hunne zomervergadering van Julij* **1861.**

Volgens de jongste volkstelling in Drenthe bestond de bevolking op 31 December 1859 uit 48.354 personen van het manuelijk en 45.567 van het vrouwelijk geslacht, alzoo te zamen 93.921 en op 31 Dec. van het afgeloopen jaar is 95.819 personen.

'tGetal van hen, die in 1860 de provincie verlieten, wordt door hen, die er in kwamen, overtroffen met 467.

De verhouding dier vermeerdering in de verschillende gemeenten was, te Emmen 1 op de 101 en te Ruinerwold 1 op de 933 zielen.

Te Diever, Norg en Eelde had vermindering der bevolking plaats.

Er hebben 46 tweeling- en 1 drielinggeboorte plaats gehad.

De in onecht geboren kinderen stonden tot de geboorten in het algemeen als 1 tot 27.61 en zonder Norg (waartoe Veenhuizen behoort) als 1 tot 32.

In 1858 was die verhouding over 't geheele Land als 1 tot 23.37.

Er stierven 51 mannen meer dan vrouwen, doch er werden 57 mannen meer geboren dan vrouwen.

Overmaat van 't mannelijk geslacht 6.

Beneden het jaar stierven er 't meest en wel 355 en 't meest boven de 80 jaren, nl. 70.

In 1860 trouwden er juist [illegible] jongmans en jonge dochters als in het jaar 1860 en wel 654.

Twee echtscheidingen hadden er plaats, eene te Assen en eene te Hoogeveen.

Naar de verschillende geloofsbelijdenissen is de bevolking der Provincie aldus verdeeld:

Nederduitsch Hervormden	79190
Fransche of Waalsche Hervormden	23
Anglikaansche Episcopalen	3
Evangelisch Lutherschen	475
Herstelde Evangelisch Lutherschen	28
Doopsgezinden	299
Remonstranten	17
Christelijke Afgescheidenen	7139
Roomsch-Catholieken	4957
Nederduitsche Israëlieten	2178
Portugesche Israëlieten	4
tot geene der genoemde gezindten behoorende	103
totaal	94416

Één persoon ging over de zee. 't Was een Gasselter en hij zette cours naar New-IJork. Hij was schoenmaker, doch waarom hij vertrok, zei hij niet.

Te Assen zijn 11, te Smilde 8 personen, die tot de Waalsche gemeente behooren, te Assen 1, behoorende tot de Anglikaansch Episcopaalsche gemeente. Van laatstgenoemde gemeente zijn er ook 2 te Norg, alwaar 27 Evangelische Lutherschen zijn. Te Gasselte vindt men 59, die zich volgelingen van *Ds. Feisser*, vroeger predikant aldaar, noemen. Van de 103 individuen, die zich niet, als behoorende tot eenige erkende gezindte, hebben opgegeven, zijn er te Assen 14, te Gieten 8 en in de Wijk 11.

Drenthe heeft 2326 kiezers en 35 leden der Provinciale Staten.

Gedeputeerde Staten hielden in 1860 112 vergaderingen en op de agenda komen voor 3843 nummers.

Volgens het verslag omtrent het archief, door den archivaris, den heer Mr. *H. J. Smidt*, uitgebragt, bevinden zich de stukken in den besten toestand. Van de kamers in 1859 aangebouwd, is nog slechts ééne in gebruik, die zeer goed aan het doel beantwoordt. De vochtige zomer was de reden, dat de tweede kamer nog niet door den archivaris is in gebruik genomen. Het indiceren en inventariseren der stukken heeft ten vorige jare niet dien voortgang gehad, welken de archivaris zou gewenscht hebben; zijne drukke bezigheden, mede ten gevolge van eene vrij langdurige ongesteldheid van den hem toegevoegden ambtenaar, waren daarvan de oorzaak.

'tGetal kiezers, tot verkiezing van leden voor Gemeenteraden bedroeg 4084. Door elkanderen kwamen bij stemming op 50 van de 100. 't Meest waren bij de stembus verschenen te Dwingelo, namelijk 73 van de 100 en 't minst te Havelte, 18 van de 100.

Tusschen de gemeenten Meppel, Smilde en Norg — zegt het Verslag — is in der tijd en pak- of marktschuitenveer opgerigt, en het reglement en tarief daarvoor goedgekeurd bij resolutie van Gedeputeerde Staten van 18 Augustus 1835 n°. 15. In dit reglement is bepaald, dat de benoeming van een schipper eerst zal geschieden door het gemeentebestuur van Meppel, later, bij vacature, door de gemeentebesturen van Smilde en Norg gezamenlijk, en zoo vervolgens beurtelings. De beide laatstgenoemde besturen, wier beurt het was eene benoeming te doen, hebben zich in het voorgaande jaar daarover niet kunnen verstaan.

Ten gevolge van en hangende het hieromtrent gerezen geschil, heeft de Raad van Meppel van de zijde dier gemeente het reglement voor dat veer ingetrokken en op dat besluit de goedkeuring van Gedeputeerde Staten gevraagd. Nu rees bij dit Collegie de vraag, of in het onderhavig geval het gemeentebestuur van Meppel alléén en zonder medewerking van de Raden der gemeenten Smilde en Norg bevoegd was, bedoeld reglement, door de besturen der drie gemeenten gemeenschappelijk vastgesteld, bij besluit in te trekken. Wij hebben die vraag voorgesteld aan den Minister van Binnenlandsche Zaken en daarop een ontkennend antwoord ontvangen, daar het, volgens het gevoelen van Zijne Excellentie, in den aard der zaak ligt, dat, hetgeen door meer gemeenten met onderling goedvinden tot stand is gebragt, niet strijdig kan worden opgeheven. Door Z. Exc. is gewezen op [illegible] besluit van 10 April 1856 (Staatsblad no. 15), houdende de vernietiging van een besluit van den gemeenteraad van Rotterdam, waarbij ook dit gevoelen is aangenomen.

Op 31 Dec. ll. waren er in de Provincie 37 gemeente-veldwachters en 45 policie-bedienden en nachtwakers.

De archieven zijn in goeden staat, zoomede de begraafplaatsen.

Onder de kosten van het aanleggen en onderhouden van gemeentelijke wegen en werken, komen, voor de gemeenten Assen, Dwingelo, Emmen, Gasselte en Ruinerwold nog al belangrijke sommen op de begrooting voor, te zamen ongeveer f 16.000, bestemd ter bestrijding van de kosten van aanleg van nieuwe wegen en werken.

Voor 't onderwijs is uitgetrokken f 52.916.17¹, alzoo f 7.489.31¹ meer dan in 't voorgaande jaar.

De kosten van 't armwezen komen in 1859 en 1860 nagenoeg overeen.

't Maximum van den hoofdelijken omslag te Assen was f 6500, te Meppel f 15.000, te Hoogeveen f 8200, te Ruinerwold f 3400, te Coevorden f 3000, te Zuidwolde f 3000.

Diever had de minste som, nl. f 300.

Alleen Meppel heeft geen hondenbelasting.

Te Ruinerwold is die belasting 't hoogst, namelijk f 2.

De belasting op ingevoerden wijn en kunstwijn per 100 kan was het hoogst te Gasselte en te Smilde, nl. f 12, te Coevorden, te Dalen en te Peize f 7. 't Minst wordt geheven te Zweelo en te Oosterhesselen, nl. f 2.81¹.

Op het versch of gezouten vleesch zijn er 7 gemeenten, die eene eigene belasting heffen. De opcenten op die belasting zijn te Coevorden f 75, te Meppel f 50 en te Assen, Hoogeveen, Norg, Ruinen en Smilde f 25.

Uit de gemeente-begrooting blijkt, dat de gemeente-eigendommem in Assen en Meppel bijkans hetzelfde cijfer opleveren, dat is ruim f 2200.

Havelte, Rolde, Vledder, Westerbork en de Wijk hebben geene inkomsten van gemeente-eigendommen of kapitalen.

Te Dalen brengt de hondenbelasting op f 280, te Assen en te Odoorn f 200.

In 't geheel bragt die belasting in Drenthe op f 3856.50, die der sterke dranken f 71,744.63, die van den wijn f 2932.34, die der schoolgelden f 17,067.58.

Brug-, kaai-, haven-, dok-, boom- en veergeld werd er in de Provincie niet geheven en 't waaggeld bragt slechts f 130.10 op.

De schoolgelden leverden f 15,844.70.

De kosten van het gemeentelijk bestuur in de Provincie bedroegen ruim f 52,000 en die van gemeentelijke wegen en werken f 122,293.72, terwijl voor nieuwe gebouwen ruim f 10,000 werd besteed.

Slechts *vijf* gemeenten werden openbaar (door olie) verlicht, nl. Assen, Coevorden, Hoogeveen, Meppel en Smilde, en de kosten daarvan bedroegen f 959,23, f 215., f 335,79, f 1838,48 en f 62,69.

De kosten van de intellectuële verlichting bedroegen (voor jaarwedden en bezoldigingen, huur van schoolgebouwen, kosten van schoolmeubelen, schoolbehoeften voor minvermogenden, brand en licht) en overige uitgaven, ruim f 40,000.

De onderhoudskosten van krankzinnigen eischten f 1601,19.

In twee gemeenten der Provincie werd eene geringe hoeveelheid anijszaad gezaaid en het gewas, daarvan voortgekomen, leverde ook, even als zulks in Groningen was geschied, dolle kervel op. Had de zaaijing van anijszaad meer plaats, zonder behoorlijk onderzoek van de qualiteit van het zaad, dan zou daardoor eene bron geopend zijn van vooortdurende vermenging.

Gedeputeerde Staten hebben, om dat kwaad te voorkomen, de provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt en de plaatselijke commissie te Meppel uitgenoodigd, om de kweekers bekend te maken met het verschil tusschen de anijsplant en de dolle kervel.

Door het Collegie van Gedeputeerde Staten van eene der provincien van ons land werd de aandacht der Regering gevestigd op het, blijkens de ervaring, voor de gezondheid hoogst schadelijke gebruik van vleesch van aan de longziekte gestorven vee. Kwaadaardige rotkoortsen waren, naar het oordeel der geneeskundigen, het gevolg van genoemd voedsel. Naar aanleiding van een schrijven van den Minister van Binnenlandsche Zaken dienaangaande, is hiervan mededeeling gedaan in het Provinciaal Blad van dit gewest, tevens met vermelding, dat, volgens het gevoelen van Zijne Excellentie, als maatregel, om ook in dit opzigt voor de gezondheid der ingezetenen te waken, zeker aanbeveling zou verdienen de politiebepaling, dat geen rund geslagt mag worden, tenzij door een deskundige het onschadelijke van het vleesch als voedsel schriftelijk verklaard is, schoon wij moeten erkennen, dat zoodanige bepaling om hare algemeenheid, in de toepassing tot bezwaar zou kunnen leiden.

Bij missive van 10 December 1860 no. 286, afdeeling 9, werd aan Gedep. Staten door den Minister van Binnenlandsche Zaken medegedeeld, dat zich in meerdere provincien eene kwaadaardige keelontsteking (angina diptheritica) had geopenbaard. Naar aanleiding van dat schrijven zijn, door mededeeling in het provinciaal blad, de gemeentebesturen, de geneeskundige commissien en geneeskunstoefenaren met den inhoud daarvan in kennis gesteld, onder herinnering aan art. 41 van 't reglement, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 31 Mei 1818 (Staatsblad no. 52). Bij dat artikel is, bij het ontstaan eener besmettelijke ziekte, waaraan een buitengewoon groot aantal menschen ziek ligt of sterft, in de plaatsen, waar geene commissie van geneeskundig toevoorzigt gevestigd is, aan de geneeskunstoefenaren, die de ziekte behandelen, de verpligting opgelegd, daarvan dadelijk kennis te geven aan het hoofd van 't plaatselijk bestuur, met inzending van eene naauwkeurige beschrijving der ziekte en der wijze van behandeling. In de bovengenoemde ministeriële missive was een model vastgesteld, overeenkomstig hetwelk die opgaven betreffende de angina diptheritica in 't vervolg behoorden gedaan

te worden.

Het getal gevaccineerden bedroeg in de geheele provincie 2196; in 1859 was dat getal 1572. Bij vergelijking der cijfers van het getal gevaccineerden met die van geboorten en sterften, blijkt het, dat òf nog een aanmerkelijk getal kinderen overblijft, bij welke deze kunstbewerking niet verrigt wordt, òf wel, dat de opgaven onnaauwkeurig of onvolledig zijn.

Op de lijst van bevoegd erkende geneeskunstoefenaren, in 1861 aan het collegie van Gedep. Staten opgezonden, zijn de geneeskundigen opgegeven, die op 31 December 1860 in deze provincie gevestigd waren. Volgens die lijst waren toen bevoegd tot het uitoefenen van eenig vak van geneeskunde: 34 medicinae doctoren, van welke 5 tevens chirurgiae et artis obstetriciae doctores, 1 heelmeester en artis obst. doctor, 1 heel- en vroedmeester, 21 artis obst. doctores, 2 vroedmeesters en 1 vroedmeester voor het platte land; 2 heelmeesters (behalve de hierboven genoemde) van welke 1 tevens heel- en vroedmeester voor het platte land en 1 tevens heelmeester voor het platte land en vroedmeester; 19 heelmeesters voor het platte land (buiten de onder bovenstaande cijfers reeds begrepene) van welke 18 tevens vroedmeester voor het platte land; 17 apothekers, van welke 1 rustend is en 2 niet gevestigd zijn; 1 droogist; 1 tandmeester; 9 vroedvrouwen voor eene stad en 7 vroedvrouwen voor het platte land; alzoo te zamen 90, dat is 2 minder dan in 1859.

Onder de medicinae doctores zijn twee, die, alhoewel daartoe bevoegd, de practijk niet uitoefenen.

Gast- en ziekenhuizen en krankzinnigen-gestichten zijn in Drenthe niet.

Achttien krankzinnigen werden, op contract met de provincie, te Zutphen en Deventer opgenomen of verpleegd, onder subsidie der provincie, terwijl 't getal dier ongelukkigen, niet in gestichten verpleegd, 25 beliep. Deze werden gevonden: te Anlo 1, Assen 1, Borger 1, Coevorden 4, Diever 1, Dwingelo 1, Emmen 2, Gieten 3, Norg 1, Nijeveen 1, Peize 1, Roden 2, Ruinerwold 3 en Vries 3.

De paarden waren in 1860 over 't algemeen goed gezond.

Te Assen en omstreken heerschte echter onder die dieren eene catharale borstziekte, veelal met gasterische complicatie, gepaard met weinig eetlust, doch binnen 14 dagen waren zij meestal genezen. Ook merkte men in het 2de kwartaal catharale koortsen op bij de paarden.

't Wee onder het rundvee was, even als gewoonlijk de meest voorkomende ziekte.

De schapen leden aan de pokziekte, maar genazen door afzondering en inënting.

De varkens waren steeds gezond.

In het derde kwartaal merkte men onder de paarden op, overvoedings-koliek en onder de jeugd *diarrhaea*.

Inënting van schapen tegen de pokziekte leverde gunstige resultaten op, maar waar zij plaats had met vaccinestof van kinderen, mislukte zij.

Enkele varkens, gelogeerd in hokken waar pokzieke schapen hadden geweest, kregen ook de pokken.

In 't 4de kwartaal hadden de paarden huidziekte en kramp.

De pokziekte onder de schapen heerschte bij voortduring door de geheele provincie onder alle kudden, terwijl in de gemeente Dwingelo eene hevige varkensziekte werd waargenomen.

Voor de nationale militie werd in Drenthe gevorderd 1 man op de 347 inwoners, dus minder dan het maximum 1 op elke 300, bepaald bij de wet.

Voor altijd werden er vrijgesteld 73 en voor een jaar 183, waaronder 43 beneden de maat. Dit getal stond tot het geheele getal ingeschrevenen als 9.78 : 100. In 1859 was die verhouding als 11.98 : 100.

De sterkte der dienstdoende schutterij was op 31 Dec. van 't afgeloopen jaar 260 en die der rustende schutterij 2061, alzoo te zamen 2360 man.

De 1ste ban der dienstdoende schutterij telde 158, die der rustende 1432, te zamen dus 1590 man.

't Getal der kerkelijke gemeenten is in 1860 vermeerderd met 3 en wel te Gees (Oosterhesselen) met eene Chr. Afgescheidene, te Hijkersmilde en te Meppel ieder met eene Gereformeerde gemeente onder het kruis.

Nederduitsche Hervormde gemeenten waren er 48, Chr. Afg. 18, Protestantsche 2, R. Catholieke 6 en Nederd. Israëlitische 9.

't Getal der dienstdoende leeraren bedroeg bij de Ned. Hervormden 53, bij de Chr. Afg. 20, bij de Protestantsche 3, bij de R. Catholieke 8 en bij de Ned. Israelitische 9.

De toestand van het armwezen was in 1860, vergeleken met dien in 1859, veel gunstiger in 2 gemeenten, iets gunstiger in 8, niet ongunstig of bevredigend in 7, onveranderd in 9, iets ongunstiger in 7.

De kosten van de elders voor rekening van gemeenten in deze provincie gedane bedeeling, waren:

In		waarvan bedeeld zijn
1858	f 9061.62¹,	673 personen,
1859	f 10325.94⁵,	674 »
1860	f 10717.15⁵,	717 »

en dat voor rekening van anderen, in de verschillende gemeenten van dit gewest, bedeeld, is:

In	tot een bedrag van	
1858	f 7064.41⁵	aan 932 personen,
1859	f 8832.96⁵	» 1089 »
1860	f 10605.67	» 1862 »

't Is genoeg al deze cijfers naast elkander te plaatsen, om te doen uitkomen, dat de toepassing van het restitutie-stelsel vermeerdert, in plaats van inkrimpt, hetgeen alzoo leiden moet tot vermeerdering van 't bezwaar. Ter voorziening daarin weten wij, na al hetgeen de Regering en de Kerkgenootschappen reeds gedaan hebben, geen ander afdoend middel, dan eene wijziging der wet. Voor deze provincie blijkt de strekking, dat het bezwaar vermeerderen zal, nog duidelijker, uit de vergelijking van hetgeen de bedeeling van elk buiten zijn onderstandsdomicilie verpleegd persoon, gemiddeld in elk der bedoelde jaren gekost heeft. Die kosten toch bedroegen, bij de bedeelingen

	ten laste van gemeenten in deze provincie:	door gemeenten in dit gewest ten laste van anderen:
in 1858	f 13.46⁷,	f 7.58,
» 1859	[illegible]	[illegible]
» 1860	f 14.94⁵,	f 8.48.

De cijfers zijn, over 't geheel genomen, klimmende en uit het stijgen van 't gemiddel bedrag van bedeeling moet volgen, dat de werking van het restitutie-stelsel meer en meer drukkend zal worden. Dat die druk zwaarder is voor de gemeente te platten lande dan voor de steden, is reeds meermalen opgemerkt, en blijkt ook uit de bovenstaande cijfers, die een aanmerkelijk groot verschil aanwijzen in het gemiddeld bedrag van bedeeling, elders voor rekening van besturen in deze Provincie, en in dat, door deze, voorrekening van anderen, verstrekt. Nagenoeg al de gemeente dezer Provincie zijn plattelandsgemeenten, en van de bedeelingen, die elders ten haren laste verstrekt worden, hebben waarschijnlijk vele in de groote steden buiten de Provincie plaats.

Het minimum van onderhoud per week, bedroeg voor een gezin, bestaande uit man, vrouw en 4 kinderen, allen gezond, te Diever en te Vledder f 1—50, en 't hoogst te Assen, Meppel, Coevorden en in andere gemeenten f 2,50.

De verplegingskosten van 68 personen, die door gemeenten te Ommerschans en Veenhuizen daarheengezonden zijn, bedroegen f 2,657.00.

De dienstijver en het gedrag der rijksveldwachters was, volgens het getuigenis van den heer Procureur-Generaal, waarnemend directeur der politie in dit Gewest, op zeer enkele uitzonderingen na, loffelijk. De processen-verbaal, die zij opmaakten, bedroegen 124 wegens diefstal, 177 wegens bedelarij, 84 in zake van jagt en visscherij, 513 wegens gewone politie-overtredingen; zij deden 578 dagvaardingen in strafzaken, 218 ter zake van jagt en visscherij; verder 4706 rondes, 3632 surveillances, 91 gevangennemingen en 404 transporten.

Ook van de gemeente-politie wordt een loffelijk getuigenis gegeven.

De posterijen bragten op te Assen f 14,954.55, te Coevorden f 9,091,72 en te Meppel f 12,11.60, te zamen f 29,158.87.

In 't geheel werden in Drenthe ontvangen en verzonden 302,382 brieven.

In 1860 zijn 6454 schepen de Drentsche hoo[…] vaart afgevaren. Op dat der Drentsche Kan[…] maatschappij 12,061, op het Oranjekanaal 7[…] schepen. De verlenging van het Kanaal der Dr[…] sche Kanaalmaatschappij is genoegzaam de aan[…] van het Oranjekanaal is geheel voltooid.

Wat de rijksbijdragen betreft, in het ver[…] van het vorige jaar is medegedeeld, dat op [...] derscheidene aanvragen om zoodanige bijdra[…] voor wegen, tot welker bevloering vroeger re[…] provinciale subsidiën werden toegezegd, [...] geene beschikking was gevallen en dat tot d[…] aanleg van die wegen om deze reden nog n[…] had kunnen worden overgegaan. Ook in 18[…] werd zoodanige beschikking nog op geen [...] gedane aanvragen ontvangen, en het gev[…] was, dat ook in dat jaar aan den aanleg [...] nieuwe wegen *niets* is verrigt en dat hetge[…] met betrekking tot de kunstwegen toen is uit[…] voerd, zich alleen heeft bepaald tot de volto[…] jing van den straatweg van de Wijk door d[…] Stapel naar de Dedemsvaart.

De hoeveelheden turf in 1860 geveend, wa[…] 1ste soort (laag veen) 1ste klasse 37,817 tonne[…] 3de klasse 1831 tonnen, — 2de soort 1ste kl[…] 469,937 en 3de klasse 12,579,731 tonnen.

't Getal der arbeiders in de veenen was ru[…] 6000.

De jagt bragt op aan regten f 5109 en [...] visscherij f 721,50.

De beide glasblazerijen te Nieuw-Buinen hadd[…] het niet druk, een gevolg van den gunstig[…] gezondheidstoestand der bevolking in Noord- [...] Zuid-Holland, waardoor minder medicijnflessch[…] werden gevraagd, alsmede wat nadeel, wegens [...] hooge turfprijzen.

In die fabrieken werkten 91 personen 14 u[…] daags.

De pannenbakkerij aldaar leverde 200,000 pann[…] en werkte met voordeel.

In de calicotsfabrijk te Coevorden werkten [...] op de werven te Hoogeveen 44, in de touwsla[…] rijen aldaar 24, in de 3 cigarenfabrieken te Mepp[…] 85 personen, waaronder ook kinderen.

Te Meppel waren 3 werven, waarop werk[…] 39 personen, 1 linnen- en katoenlijndraadwev[…] met 13 personen, te Norg spinnerijen en wever[…] met 503 personen, te Frederiksoord katoenspin[…] rijen met 71 personen.

Op de jaarmarkten werden aangebragt rui[…] 7000 paarden en veulens, ruim 40,000 koeije[…] en kalveren, ruim 40,000 schapen, ongeve[…] 25,000 varkens, bokken en geiten 1107.

't Getal ponden boter was: 145, 400 Ne[…] ponden.

't Getal paarden, op de markt gebragt, wa[…] slechts 4472, en in 1859 bijna 7000.

Buitenlandsche handel wordt in Drenthe ni[…] veel gedreven.

De boterhandel te Meppel, bestaande in uit[…] voer naar Engeland, is vrij levendig geweest.

Van het buitenland zijn te Meppel getrokke[…] granen, lakens, linnens en andere manufacture[…] wijnen, aanzienlijke partijen huiden en eeni[…] andere artikelen.

Drenthe heeft 402 overdekte en 595 onov[…] dekte vaartuigen en 19 werven.

Slecht enkele schepen varen nu en dan naa[…] het buitenland en wel voornamelijk op de Oos[…] zee.

Zie vervolg en slot, in de Courant zelve.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.